

UNESCO täitevkoogu 211. istung

7.–21. aprillini peetakse UNESCO täitevkoogu 211. istung, mis seekord toimub põhiliselt veebis. Istungi peateema on UNESCO keskpikk strateegia (2022–2029) ning programm ja eelarve järgmiseks neljaks aastaks (2022–2025). Lisaks täitevkoogu tavapärasele teemale arutatakse seekord UNESCO strateegiat tehnoloogilise innovatsiooni kohta hariduses (2021–2025) ning kliimamuutuste mõju kultuuri- ja looduspärandile. Tehakse ka kokkuvõtte strateegilise transformatsiooni hetkeseisust ning jätkatakse arutelu maailma mälu programmi reformimise üle. Täitevkogule on esitatud heaks kiitmiseks eelneva hindamise läbinud geoparkide nimekiri, et UNESCO geoparkide võrgustik saaks täiendust, ning UNESCO aastapäevade programmi esitatud taotlused, mis on samuti eelhindamise läbinud. Aastapäevade programmiga tunnustab UNESCO ajaloolisi sündmusi ja kuulsate isikute ümmargusi sünni- või surma-aastapäevi, mida liikmesriigid erinevate üritustega tähistavad ja mis on UNESCO mandaadiga kooskõlas. Eesti esitas taotluse kanda Juri Lotmani 100. sünniaastapäeva (2022) tähistamine UNESCO aastapäevade programmi.

UNESCO rahvuslike komisjonide regioonidevaheline kohtumine

22.–25. veebruaril toimus virtuaalne UNESCO rahvuslike komisjonide regioonidevaheline kohtumine, mille korraldas UNESCO Šveitsi rahvuslik komisjon kootöös UNESCO sekretariaadiga. Kohtumisel osales 450 osalejat ligi 150 riigist. Kohtumise peamine eesmärk oli panustada UNESCO keskpika strateegia (2022–2029) ning programmi ja eelarve (2022–

2025) valmimisse ja heade praktikate jagamine. Eestist osalesid kohtumisel UNESCO ERKi sekretariaadi töötajad.

[Kohtumise kokkuvõte](#)

UNESCO haridusministrite kohtumine

Haridus- ja teadusminister Liina Kersna osales 29. märtsil veebipõhisel UNESCO haridusministrite kohtumisel, kus arutati koroonakriisi kontekstis distantsõppe ja digilahenduste mõju üle tulevikuharidusele. Minister osales ka sõnavõtuga koolide avatud hoidmise ja õpetajate toetamise teemalisel sessioonil. UNESCO andmetel on aasta jooksul koolide ja ülikoolide sulgemine koroonaviiruse tõttu mõjutanud enam kui 1,5 miljardit õpilast alusharidusest kõrghariduseni. 2020. aasta lõpuks oli keskmine õpilane kaotanud 54% kontaktõppe ajast, mis on viinud õpilünkadeni. On tõenäoline, et enam kui 11 miljonit tüdrukut üle maailma ei naase kunagi klassiruumi, enam kui 24 miljonit last ja noort on koolist välja langemise ohus.

UNESCO programmi „Inimene ja biosfäär“ nõuandva komitee koosolek

Sel aastal tähistatakse UNESCO programmi „Inimene ja biosfäär“ 50. aastapäeva. Juubel on väärikas, kuid Covid-19 pandeemia tõttu on kõik sündmused kolinud virtuaalmaailma. UNESCO MAB sekretariaat kutsus kõiki võrgustiku liikmeid saatma Pariisi edulugusid selle kohta, kuidas kogukonnad kestliku arengu eesmärke ellu viivad, kuidas kohanetakse kliimamuutustega ja säilitatakse elurikkust. Täna seisuga on maailmas 714 biosfääriala, esindatud on 129 riiki, sh 21 piiriülest biosfääriala. Biosfäärialad moodustavad juba 5% kogu maakera maismaa pindalast.

Märtsikuu teisel nädalal kogunes programmi nõuandev komitee hindama uute võimalike biosfäärialade esitatud avaldusi. Sel aastal peeti plenaaristungid ja koosolekud virtuaalselt, nii Zoomi kui ka Teamsi keskkondades. Puudus võimalus tutvuda paberdokumentidega, sh kaardimaterjalidega.

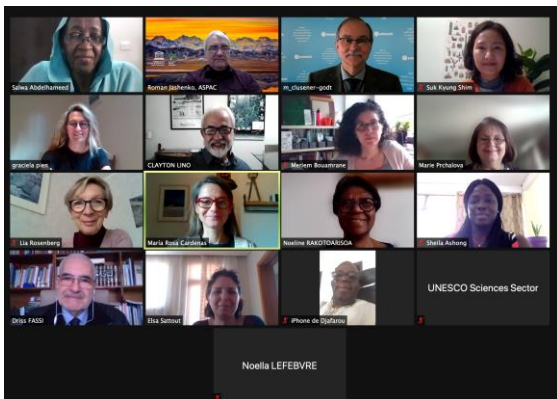

UNESCO
Eesti
Rahvuslik
Komisjon

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse ja
Kultuuri Organisatsioon

Euroopa ja Põhja-Ameerika grupist kuuluvad nõuandvasse komiteesse praegu Eesti, Hollandi ja Prantsusmaa esindajad ning just sellest grupist laekus sel aastal kõige enam taotlusi. Läbi tuli vaadata ja soovitusi tuli anda 7 uuele alale, 1 biosfääriala laiendusele, 1 piiriülesele taotlusele, 5 perioodilisele aruandele ja 12 järelpärimisele. Eestist osales hindamisel ja komitee koosolekul Lia Rosenberg keskkonnaametist.

MABi nõuandev komitee annab vaid soovitusi, otsused teeb juuni lõpus Aafrikas kogunev rahvusvaheline koordinatsiooninõukogu (MAB ICC). Eeldatavasti juba sel suvel selgub, kui palju UNESCO MAB võrgustik on kasvanud.

Lääne-Eesti saarte biosfääri programmiala nõukoja koosolek

29.märtsil toimus Zoomi veebikeskkonnas Lääne-Eesti saarte biosfääri programmiala nõukoja koosolek, kus arutati uue perioodi programmi aastani 2030 ja tegevuskava. Nõukoda toetas uue programmi ja tegevuskava kinnitamist esitatud kujul. Samuti arutati võimalikke muudatusi nõukogu liikmete ja nõukogu juhtimise osas.

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse ja
Kultuuri Organisatsioon

Lääne-Eesti saarte biosfääri
programmiala aastast 1990
• Programm "Inimene ja biosfäär"

Mõttetalgud rahvusvaheliste vaimse kultuuripärandi nimekirjade tuleviku üle

Tartu Ülikoolis tegutsev vaimse kultuuripärandi rakendusuuringute UNESCO õppetool osaleb aprillis ja mais UNESCO vaimse kultuuripärandi osakonna korraldatud rahvusvahelistel [mõttetalgutel](#), kus on kõne all rahvusvaheliste vaimse kultuuripärandi nimekirjade tulevik: ekspertide [veebiküsitluses](#) ja maikuus toimival [ekspertkohtumisel](#).

Avatud on kandideerimine UNESCO loovlinnade võrgustikku

30. juunini 2021 on avatud kandideerimisvoor UNESCO loovlinnade võrgustikku pürgijaile.

[Taotlusvorm ja lisainfo](#)

Eestist plaanib sel aastal võrgustikku kandideerida Tallinn muusikalinna kategoorias. Uued loovlinnad kuulutab UNESCO välja sügisel.

Eesti Konjunktuuriinstituudi läbi viidud Tallinna muusikavaldkonna kaardistuse kohaselt moodustab Tallinna muusikasektor ca 75-80% kogu Eesti muusikasektorist. 2020. a tegutses Tallinnas selle kaardistuse andmetel 1688 muusikavaldkonna asutust, organisatsiooni ja ettevõtet, milles on hõivatud 2073 inimest.

Tallinn

UNESCO
MUUSIKALINNA
KANDIDAAT 2021

Tartu kui UNESCO kirjanduslinna tegemised

UNESCO kirjanduslinnal Tartul olid aasta esimesed kuud tegevusrohked, eriti rahvusvahelise koostöö poolest. Veebruaris ja märtsis osaleti kahes ettevõtmises, mille algatas partnerlinn Manchester - Tartu võttis osa rahvusvahelise emakeelepäeva tähistamisest Manchesteris, mis sai teoks veebiprogrammina ning mille jaoks valmis Tartus siinset mitmekeelset ja mitmekultuurilist ajalugu ja praegustki kirjanduspilti tutvustav lühifilm. Filmi saavad kõik huvilised vaadata ka kirjanduslinna Youtube'i kanalil.

Manchester kutsus partnerlinnu üles panustama teisegi projekti: tänavu kevadel avati Manchesteris Ühendkuningriigi neljas luuleraamatukogu ning selle puhul on koostatud virtuaalne näitus, kus oma linnaga seotud luuleraamatuid tutvustab 13 UNESCO kirjanduslinna, teiste seas Tartu. Näitust saab avastada veebilehel <https://poetrycities.co.uk/>

21. märts on kuulutatud UNESCO poolt ülemaailmseks luulepäevaks ja alates 2018. aastast tähistab seda Granada algatusel ühiselt suur osa kirjanduslinnade võrgustiku liikmeid, Tähistamise viis on igas linnas erinev ning lähtub kohaliku publiku ja kirjanduselu eripärast, tänavu andis luulepäeva tähistamise oma panuse 24 kirjanduslinna üle kogu maailma. Tartus, kus sel puhul kujunes mõned aastad tagasi välja luulelise kohvikutuuri traditsioon, mindi juba möödunud kevadel muutunud oludes teist teed ning kutsuti kõiki huvilisi üles tegema videoklippe luulelugemistest ning saatma neid korraldajatele sotsiaalmeedias avaldamiseks, samamoodi tähistati luulepäeva ka tänavu. Päeva jooksul avaldati sündmuse Facebooki lehel üle 40 korraldajatele saadetud luulevideo, samuti esilinastusid eelsalvestatud videod, kus esinesid Carolina Pihelgas, Tõnis Vilu, Kristel Mägedi ja Mehis Heinsaar.

Eesti kunstnik kandideerib Andorra loomelaagrisse

UNESCO Andorra rahvuslik komisjon plaanib korraldada juulis Ordinos rahvusvahelise kunstilaagri „Planeedi värvid“, kuhu oodatakse rahvuslike komisjonide kaudu kandideerima maalikunstnikke kõikjalt maailmast. Lisaks kunstiloomingule on projekti eesmärk soodustada eri riikide kunstnike omavahelist suhtlust ja tõlgendada kunsti kaudu UNESCOle olulisi teemavaldkondi, nagu kultuuriline mitmekesisus, rahukultuur ja ÜROs kokku lepitud kestliku arengu eesmärgid aastani 2030. Laager pidi toimuma juba eelmisel aastal, kuid lükati koroonaeepideemia tõttu edasi. Eesti žürii valis eelmisel aastal laekunud sooviavalduste seast välja kunstnik Maria Sidljarevitši kandidatuuri ning esitasime selle uuesti. Lõpliku valiku kõikide esitatud kandidaatide seast teeb Andorra žürii.

Läänemere projekt alustas aastat tegevusrohkelt

Eesti UNESCO ühendkoolidel on Läänemere projekti raames olnud mitmeid võimalusi oma keskkonnalaseid teadmisi ja oskusi proovile panna ning aktiivselt kestlikku arengut toetavates hariduslikes tegevustes osaleda.

Veebruaris oli võrgustiku peamine fookus õhu kvaliteedi temaatikal. Koolidele pakuti võimalust osaleda rahvusvahelisel veebinaril "Õhu kvaliteet, samblikud, kliimamuutus ja kodanikuteadus", samblike BioBlitz loodusvaatluse maratonil ja kunstikampaanias "Roheline elu samblike keskel". Lisaks valmis koolidele abimaterjal, kuidas 12

bioindikaatorina tuntud samblikuliigi kaudu hinnata õhu kvaliteeti.

Veebruaris ja märtsis pakuti Eesti koolidele võimalust osaleda linnuviktoriinis, mis toimus lindude ökoloogia kodanikuteaduse programmi raames. Linnuviktoriini korraldasid Tartu loodusemaja ja MTÜ Tallinna Linnuklubi koostöös Eesti Ornitoloogiaühinguga. Linnuviktoriini korraldamist toetasid SA Keskkonnanvesteeringute Keskus ning Haridus- ja Teadusministeerium

5. veebruaril toimus rahvusvaheline BSP õpetajate sõpruskohtumine veebi teel. Üheskoos õpiti, kuidas lihtsate võimalustega korraldada ainetunnis õpilastele rahvusvahelisi kohtumisi eri teemaliste diskussioonide arendamiseks. Kohtumistega soovitakse jätkata.

22. –26. märtsil toimusid ÜRO veepäevaga seotud tegevused. Näiteks kutsuti õpilasi ja õpetajaid koguma vee kohta idioome ning neid inglise keelde tõlkima, tegema põnevaid katseid veega, pildistama lumehelbeid ja jagama oma mõtisklusi, fotosid ja videoid vee väärtustamise teemal Padlet keskkonnas, kus sai tutvuda ka teistes riikides olevate noorte mõtetega.

Märtsi lõpus selgusid Tartu loodusemaja keskkonnaalaste uurimistööde ja projektide üleeestilise õpilaskonkursi tulemused, kuhu ka Läänemere Projekt igal aastal õpilasi osalema suunab. Tänavu anti välja eriauhinnad töödele, mis kõige enam kajastasid UNESCO põhiteemasid ja olid olulised Läänemere seisundi uurimise valdkonnas. Eriauhinnad Läänemere valdkonna uurimistöödele said Lii Lopp (Tartu Tamme Gümnaasium), Liisi Parm (Kääpa Põhikool) ja Martin-Rasmus Kass (Pirita Majandusgümnaasium).

Lisaks kutsub Läänemere Projekt 9 riigi õpetajaid ja õpilasi osalema fenoloogilistes vaatlustes, kus üheskoos jälgitakse, kui kiiresti kevad eri riikidesse saabub. Vaatlus kestab 1. juunini.

Lisainfo [BSP kodulehel](#).

Maailmahariduslikud tegevused UNESCO ühendkoolidele

23. jaanuarist 26. märtsini toimus MTÜ Mondo iga-aastane [maailmahariduse kursus](#), mis sel aastal toimus esmakordselt täies mahus veebis ja kuhu olid oodatud UNESCO ühendkoolide õpetajad. Kursuse lõpetas 14 haridustöötajat 11 koolist.

10. veebruaril toimus maailmapäevade konkursi veebigala, kus selgusid 2020. aasta maailmapäevade konkursi tulemused ja kuulutati välja 2021. aasta konkurs. Maailmapäevade konkursi võitis Keeni põhikool, kus maailmapäevade eestvedaja on ajaloo, inimese- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja Kersti Haljasmets. Võitja saab võimaluse osaleda õppereisil Ugandasse, mille planeeritav toimumisaeg on suvi 2021. Taotlusi 2021. aasta konkursiks ootab MTÜ Mondo 1. oktoobriks, lähemalt saab lugeda konkursi tingimusi [siit](#).

6. aprillil avati Vincent Tremeau fotonäitus „Kui ma ükskord suureks saan“, mis valmis MTÜ Mondo, Juhan Kuusi Dokfoto keskuse ning Eesti välisministeeriumi koostöös ÜRO 75. aastapäeva puhul. Virtuaalnäitus räägib laste vaprust, loovusest, haavatavusest ja hariduse tähtsusest kriisikolletes. Näituse juurde kuulvad õppematerjalid II-IV kooliastmele. Näituse ja valinud õppematerjalidega saab tutvuda [siin](#).

Aprillis selgusid Mondo ja Matsalu Loodusfilmide Festivali kliimamuutuste alase loovtöö konkursi kolm võidutööd – Alexandra Voit Tallinna Inglise Kolledžist laulu/animatsiooniga, Triinu-Liis Urgard Kohila Gümnaasiumist akrüülmaaliga ning Helo Laatspera ja Kärt Kokkota Hugo Treffneri Gümnaasiumist video/tantsuga. Konkursi ja tööde kohta saab täpsemalt lugeda [siin](#).

2021. aasta ÜRO matke ettevalmistused on alanud

Eesti UNESCO ühendkoolide rahvusvaheline ÜRO matke (Estonian Model United Nations) toimub sel aastal 10. –13. juunil. Korralduslikult arvestatakse kolme võimaliku stsenaariumiga: matke toimub füüsiliselt Tamsalu gümnaasiumis, veebis või hübriidina neist kahest. Matke raames käsitletavat teemat on tehnoloogia ja pagulased (ÜRO pagulasamet), kliimamuutused ja looduspõhised lahendused (ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni konverents), Nisouri väljaku massimõrv (Rahvusvaheline Kohus) ning lapsed ja relvastatud konfliktid (ÜRO julgeolekunõukogu). Lisaks tööle komisjonides esindavad mõned osalejad rahvusvahelisi meediaväljaandeid.

Matke ettevalmistuste raames korraldati jaanuaris rände ja õpetajate kaasamise teemaline koolitus ning [ühismatk](#) noorte korraldustiimile. 18. veebruaril toimus ingliskeelne veebiseminar "[Global challenges and opportunities of the 21st century: responsibilities of individuals and nations](#)", millest võtsid osa noored vanuses 15–19 ja nende õpetajad Eestist ja teistest Läänemere riikidest. Veebiseminaris raames vastas ÜRO matke noorte küsimustele president Kersti Kaljulaid, paneeldiskussioonis arutlesid Kari Käsper, Minna-Liina Lind, Aveliina Helm ja Kristi Klaas. Paneelarutelule järgnes ÜRO matke programmi tutvustus ning grupiarutelud, milles noored otsisid koos jätkusuutlike lahendusi eelnimetatud globaalsetele probleemidele. Veebiseminar on järelvaadatav [SIIN](#).

30. ja 31. märtsil toimusid ÜRO matke infotunnid õpetajatele. Märtsis koostati käsiraamat, mille abil saavad noored ja õpetajad ÜRO matkeks ette valmistuda. ÜRO matkega seonduv info on leitav [SIIN](#).

Eesti koolid saavad aprilli lõpuni osaleda rahvusvahelises Trash Hack kampaanias

Üleilmne kampaania Trash Hack julgustab noori aktiivselt tegutsema kestliku arengu heaks, mõtestama oma tegevusi ning jagama teistega õpitut ja kogetut. UNESCO ühendkoolide võrgustiku ja Foundation for Environmental Education (FEE) keskkonnaharidusprogrammide ühiskampaanias kutsutakse kõiki võrgustikega liitunud õppeasutusi ellu viima tegevusi prügi, jäätmete ning kestliku arengu teemadel. Lisainfot kampaanias osalemisest saab [BSP kodulehelt](#).

KALENDER

17.–19.05.2021

Kestlikku arengut toetava hariduse konverents Berliinis

25.–26.05.2020

1970. a konventsiooni üldkogu Pariisis

30.06.2021

Haagi konventsiooni rakendamise aruande esitamise tähtaeg

15.12.2021

Vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooni rakendamise aruande esitamise tähtaeg